

Hyvä välivuosi vauhdittaa valmistumista

Ennen kuin opetusministeriössä kiiruhdetaan toteuttamaan politiikkariihen innovaatiota laittaa pääsykoekirjat piiloon huhtikuuhun saakka, kannattaisi ministeri **Virkkusen** lukea mitä hänen tanskalainen kollegansa **Bertel Haarder** totesi Politiken -lehden opiskeluliitteessä tämän vuoden alussa: ”*Et sabbatår er godt, to er dumt og tre er torske dumt.*” Ministeri Haarderin kommentti perustui paitsi omaan kokemukseen – hän vietti itse lukion jälkeen välivuoden Yhdysvalloissa opiskelemaan – Aarhusin yliopiston tutkimukseen opiskelun ns. pullonkauloista.

Siinä selvitettiin vuosina 2005 – 2007 opintonsa aloittaneen opiskelijan opintojen etenemistä. Tutkimuksen tulos oli, että suoraan lukiosta opiskelemaan lähteneiden opintojen keskeyttämisen todennäköisyys oli 50 % suurempi kuin niiden, joka olivat pitäneet ns. välivuoden lukion jälkeen. Viime vuoden syksyyn mennessä oli 27 % toisen vuoden opiskelijoista keskeyttänyt opintonsa, kun yhden välivuoden pitäneillä vastaava luku oli puolet pienempi.

Meillä ei tietääkseni ole vielä selvitetty korkea-asteen opintoihin valmistautumisen vaikutusta opintovalintojen ja itse opintojen onnistumiseen. Turun yliopistossa viitisen vuotta sitten tehdyssä tutkimuksessa todettiin, että yli 70 % ylioppilastutkinnon suorittaneista tytöistä olisi halunnut pitää välivuoden mm. selvittääkseen itselleen tarkemmin mitä he haluavat ryhtyä opiskelemaan. Pojistakin lähes puolet olisi halunnut valmistautua jatko-opintoihin vuoden verran. Suomalaiset abiturientit ovat siis samaa mieltä Bertel Haarderin kanssa.

Tanskan opetusministeri on viettänyt lapsuutensa kansanopistoperheessä ja tietää, että kansanopistot vahvistavat yhteisöllisyyttä ja elinikäistä oppimista. Neljän suomalaisen kansanopiston viime syksynä julkaisema selvitys osoitti, että kansanopistovuosi oli auttanut nuoria löytämään itselleen sopivat jatko-opinnot (ja auttanut heitä myös pääsemään tähän opiskelupaikkaan). Näillä nuorilla oli myös ”välivuoden” aikana kertyneitä opintoja, joista osa luetaan hyväksi korkeakouluissa ja ammattikorkeakouluissa. Hyvän opiskelumotivaation lisäksi heille kertyi valmistumista nopeuttavia suoritteita.

Suomessa opintojen keskeyttäminen on erityinen ongelma toisen asteen ammatillisessa koulutuksessa; siellä opintonsa keskeyttäneiden määrä on edelleen noin kolmannes. Yliopistoissa ongelmana taas on opintojen pitkittyminen yhä uusien opintosuoritusten hankkimisen takia. Opintoja ei kannata keskeyttää pätkätöiden takia ja yliopistoyhteisössä on mukavampi olla kuin kortistossa.

Pääministeri **Vanhanen** peräänkuulutti uusia innovaatioita. Kansanopisto on Suomessa jo 120 vuotta vanha elinikäisen oppimisen innovaatio. Onneksi ministeri Virkkunen on viettänyt oman välivuotensa Tanskassa ja kertonut julkisuudessaakin aloittaneensa opintonsa uudelleen kansanopistossa. Hänellä ja ministeri Haarderilla on yhteistä kokemusperäistä tietoa, jota tulisi soveltaa laajemmin myös meillä nuorten opiskelumotivaation ja opiskelupolkujen vahvistamiseksi.

Jyrki Ijäs
pääsihteeri
Suomen Kansanopistoyhdistys